

YAPI VE KREDİ BANKASI FİNANSAL GRUBU

**SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ
VE TERÖRÜN FİNANSMANININ ÖNLENMESİ HAKKINDA
FİNANSAL GRUP KURUM POLİTİKASI**

Eylül 2022

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	3
2. TANIMLAR.....	3
3. AMAÇ VE KAPSAM	5
4. RİSK YÖNETİMİ	5
4.1. Müşteri Kabul Prensipleri	6
4.2. Müşterinin Tanınmasına İlişkin Esaslar	6
4.2.1. Kimlik Tespiti	6
4.2.2. Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti	6
4.2.3. Gerçek kişilerde uzaktan kimlik tespiti	7
4.2.4. Ticaret Siciline Kayıtlı Tüzel Kişilerde Kimlik Tespiti	7
4.2.5. Dernek ve vakıflarda kimlik tespiti	7
4.2.6. Sendika ve konfederasyonlarda kimlik tespiti.....	7
4.2.7. Siyasi partilerde kimlik tespiti	8
4.2.8. Yurt dışında yerleşik tüzel kişilerde ve yurt dışında kurulmuş güven sözleşmelerinde kimlik tespiti	8
4.2.9. Tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde kimlik tespiti.....	8
4.2.10. Kamu kurumlarında kimlik tespiti	8
4.2.11. Başkası adına hareket edenlerde kimlik tespiti.....	8
4.2.12. Teyide esas belgelerin gerçekliğinin kontrol edilmesi	9
4.2.13. Mütekip İşlemlerde Kimlik Tespiti	9
4.2.14. Başkası hesabına hareket edenlerde kimlik tespiti	9
4.2.15. Gerçek Faydalanıcının Tanınması.....	9
4.2.16. Özel Dikkat Gerektiren İşlemler	10
4.2.17. Müşteri durumunun ve işlemlerin izlenmesi	10
4.2.18. Teknolojik risklere karşı tedbir alınması.....	10
4.2.19. Üçüncü tarafa güven	10
4.2.20. İşlemin reddi ve iş ilişkisinin sona erdirilmesi	10
4.2.21. Muhabirlik ilişkisi	10
4.2.22. Elektronik Transferler	11
4.2.23. Riskli ülkelerle ilişkiler.....	11
4.2.24. Basitleştirilmiş Tedbirler.....	11
4.2.25. Sıkılaştırılmış Tedbirler	12
4.3. Risk Yönetimine İlişkin Faaliyetler	12
4.3.1. Müşteri riski	12
4.3.2. Ürün / Hizmet Riski	12
4.3.3. Ülke Riski	12
4.3.4. Risk Kategorileri, Müşteri Risk Sınıflandırması ve Devamlı İzlenmesi	13
4.3.5. Yüksek Derecede Riskli Gruplara Yönelik İlave Tedbirler.....	13
4.3.6 İş İlişkisi Kurulması Sırasında İlave Tedbir Alınmasına Özen Gösterilmesi Gereken Şahıs ve Kuruluşlar....	13
4.3.7. İş ilişkisi kurulmayacak ya da Finansal İşlemlerine Aracılık Edilmeyecek Olan Ülke, Şahıs ve Kurumlar....	14
4.4. Müşterilerin ve Ödemelerin Listelerle Taranması.....	14
5. İZLEME VE KONTROL	14
6. ŞÜPHELİ İŞLEMLER	15
7. İÇ DENETİM.....	15
8. EĞİTİM.....	16
9. MEVZUATIN TAKİBİ.....	17
10. BİLGİ VE BELGE VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ	17
11. FİNANSAL GRUP İÇİ BİLGİ PAYLAŞIMI	17
12. KAYITLARIN SAKLANMASI	17
13. YÖNETİM BİLGİLENDİRME VE RAPORLAMALARI	17
14. TERÖRİZMİN FİNANSMANININ ve KİTLE İMHA SİLAHLARININ YAYILMASININ FİNANSMANININ ÖNLENMESİ DÜZENLEMELERİ KAPSAMINDA DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER.....	17
14.1. Mal Varlıklarının Dondurulması	17
14.2. Finansal Gruba Bağlı Şirketlerin Yükümlülükleri.....	18
14.2.1. MASAK’a Bildirim Yapılması	18
14.2.2. Yüz Yüze Olmayan Sistemlerin Engellenmesi	18
14.2.3. Müşterek Hesapların Dondurulması.....	18
14.2.4. Malvarlığında Artış Meydana Gelmesi	18
14.2.5. Dondurulan Malvarlıklarına Erişim	18
15. KONTROLLERİN İZLENMESİ	19

1. GİRİŞ

Bilindiği üzere, uluslararası alanda suç gelirlerinin aklanmasının ve terörizmin finansmanının önlenmesi amacı ile kurulan Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force - FATF) tarafından konu ile ilgili düzenlemeler yapılmakta olup üye olan ülkelerin bu düzenlemelere ve ilkelere uymasını yükümlülük haline dönüştürülmüştür. Ülkemiz de FATF üyesi olup uluslararası düzenlemelere uyumun sağlanması, bu kapsamda yasal düzenlemelerin yapılması ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesi T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) tarafından yapılmaktadır.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. Türkiye'de finans sektöründe öncü bir konuma sahiptir. Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından 11.10.2006 tarihinde yayımlanmış olan Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkındaki Kanun (Kanun) ve bu kanunun uygulanmasına yönelik diğer düzenlemelere tam uyumun sağlanması için gerekli olan hassasiyeti en üst düzeyde göstermektedir. Konunun finansal yansımalarının yanı sıra toplum üzerindeki etkilerini de dikkate alarak hareket etmektedir.

2. TANIMLAR

Suç Geliri : Suçtan kaynaklanan malvarlığı değeridir.

Aklama Suçu : 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282'nci maddesinde düzenlenen suçtu ifade eder.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 282'nci Maddesi (Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama) :

- Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkaran veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek ve meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak amacıyla, çeşitli işlemlere tabi tutan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
- Birinci fıkradaki suçun işlenmesine iştirak etmeksizin, bu suçun konusunu oluşturan malvarlığı değerini, bu özelliğini bilerek satın alan, kabul eden, bulunduran veya kullanan kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- Bu suçun, kamu görevlisi tarafından veya belli bir meslek sahibi kişi tarafından bu mesleğin icrası sırasında işlenmesi halinde, verilecek hapis cezası yarı oranında artırılır.
- Bu suçun, suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.
- Bu suçun işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.
- Bu suç nedeniyle kovuşturma başlamadan önce suç konusu malvarlığı değerlerinin ele geçirilmesini sağlayan veya bulunduğu yeri yetkili makamlara haber vererek ele geçirilmesini kolaylaştıran kişi hakkında bu maddede tanımlanan suç nedeniyle cezaya hükmolunmaz.

Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) :

Suç gelirlerinin aklanmasıyla mücadele ile görevli ve yetkilidir. Doğrudan Hazine ve Maliye Bakanı'na bağlıdır.

Şüpheli İşlem :

Şüpheli işlem, yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işleme konu malvarlığının; yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına, bu kapsamda terörist eylemler için ya da terör örgütleri, teröristler veya terörü finanse edenler tarafından kullanıldığına veya bunlarla ilgili ya da bağlantılı olduğuna dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheliyi gerektirecek bir hususun bulunması halidir.

Yükümlü :

Suç gelirlerinin aklanması ile mücadelede önleyici tedbir olarak belirlenen yükümlülükleri (kimlik tespiti, şüpheli işlem bildirimini vs.) yerine getirmekle yükümlü kılınan kuruluşlardır.

Uyum Görevlisi :

Kanun ve Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuatla getirilen yükümlülüklerle uyumu sağlamak amacıyla istihdam edilen ve gerekli yetkiyle donatılmış görevlidir.

Uyum Görevlisi Yardımcısı:

Uyum görevlisinin mevzuatla getirilen yetki ve sorumluluklarını bir kısmını ya da tamamını yazılı olarak devrettiği, yükümlülüklerle uyumu sağlamak amacıyla istihdam edilen ve gerekli yetkiyle donatılmış kişidir.

Sürekli İş İlişkisi :

Yükümlü ile müşteri arasında hesap açılması, kredi veya kredi kartı verilmesi, kiralık kasa, finansman, faktoring, finansal kiralama gibi hizmetler nedeniyle kurulan, niteliği itibarıyla devamlılık unsuru taşıyan iş ilişkisidir.

FATF :

FATF (Financial Action Task Force) suç gelirlerini aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele amacıyla kurulmuş olan uluslararası bir teşkilattir. Türkiye de bu teşkilata üyedir.

UyumProgramı :

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle UyumProgramı Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirlenen tedbirler bütünüdür.

Kurum politika ve Prosedürleri :	Finansal Grup tarafından hazırlanan Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi ve Terörün Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kurum Politikası kapsamında uygulanacak olan detayların yer verildiği ve tüm finansal gruba duyurulduğu yönetmelik ve talimatları ifade eder.
Finansal Kuruluş:	Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ila (h) ve (m) bentlerinde sayılan yükümlülükler ile bankacılık faaliyetleriyle sınırlı olarak Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketini ifade eder.
Finansal grup:	Merkezi Türkiye’de ya da yurt dışında bulunan bir ana kuruluşa bağlı veya bu kuruluşun kontrolünde bulunan, Türkiye’de yerleşik finansal kuruluşlar ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekil ve benzeri bağlı birimlerinden oluşan grubu ifade eder. Yapı ve Kredi Bankası Finansal Grubunu oluşturan finansal kuruluşlar ise aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.
Finansal Grup Uyum Görevlisi :	Finansal grup seviyesinde Kanun ve Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuatla getirilen yükümlülüklerle uyumu sağlamak amacıyla istihdam edilen ve gerekli yetkiyle donatılmış görevlidir.
Finansal Grup Uyum Görevlisi Yardımcısı:	Finansal grup uyum görevlisinin mevzuatla getirilen yetki ve sorumluluklarını bir kısmını ya da tamamını yazılı olarak devrettiği, yükümlülüklerle uyumu sağlamak amacıyla istihdam edilen ve gerekli yetkiyle donatılmış kişidir.
Ana Finansal Kuruluş:	Kanun ve Kanun kapsamında çıkarılan yönetmeliklerle getirilen yükümlülüklerle, finansal grup seviyesinde uyumun gözetimiyle sorumlu ana kuruluşu ifade eder.
Güçlendirilmiş Onay Mekanizması :	Ana finansal kuruluşun uyum birimi, finansal gruba bağlı kuruluşların uyum birimleri ya da bir üst kademe yöneticilerinin onayını ifade eder.
Siyasi Nüfuz Sahibi Kişi (PEP) :	Günümüzde veya geçmişte önemli bir kamu görevine sahip olan kişiler, üst düzey siyasetçiler, idari ve yargı organlarında ve/ya silahlı kuvvetlerde veya kamu iktisadi teşebbüslerinde görev yapan üst düzey yetkililer, siyasi partilerde önemli yetkilere sahip kişiler, uluslararası organizasyon ve örgütlerde çalışan yöneticiler ile bu tanımda sayılan pozisyonlara eşdeğer mevkilerde görev alan kişiler ve sayılan tüm bu kişilerin aile üyeleri ile yakın ilişki içinde bulunduğu tüm kişileri ifade eder.
Gerçek Faydalanıcı :	Yükümlü nezdinde işlem gerçekleştiren gerçek kişileri, adına işlem yapılan gerçek kişi, tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri nihai olarak kontrolünde bulunduran ya da bunlar üzerinde nihai nüfuz sahibi olan gerçek kişi veya kişilerdir.
Malvarlığı :	Bir gerçek veya tüzel kişinin mülkiyetinde veya zilyetliğinde bulunan ya da doğrudan veya dolaylı olarak kontrolünde olan fon ve gelir ile bunların birbirine dönüştürülmesinden hasil olan menfaat ve değeri ifade eder.
Malvarlığının Dondurulması :	Malvarlığının ortadan kaldırılmasının, tüketilmesinin, dönüştürülmesinin, transferinin, devir ve temlik edilmesinin ve sair tasarrufi işlemlerin önlenmesi amacıyla, malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisinin kaldırılması veya kısıtlanmasını ifade eder.
6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun :	Terör ve terörizmin finansmanıyla etkin mücadele edilmesi kapsamında; 1999 tarihli Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşmenin ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin bu Kanun kapsamındaki terör ve terörizmin finansmanıyla mücadeleye ilişkin kararlarının uygulanması ile terörizmin finansmanı suçunun düzenlenmesi ve terörizmin finansmanının önlenmesi amacıyla malvarlığının dondurulmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.
7262 Sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun:	Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanının önlenmesine yönelik yaptırım kararlarının uygulanmasına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

YAPI ve KREDİ BANKASI FİNANSAL GRUBU:

Finansal Grup	Yapı ve Kredi Bankası Finansal Grubu	
Ana Kuruluş	Koç Holding A.Ş.	
Finansal Grubu Oluşturan Finansal Kuruluşlar	Sıra no	Kurum unvanı
	1	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.*
	2	Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
	3	Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O.
	4	Yapı Kredi Portföy Yönetimi A.Ş.
	5	Yapı Kredi Faktoring A.Ş.
	6	Koç Finansman A.Ş.
7	Token Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para A.Ş.	

*Koç Holding A.Ş. tarafından alınan Yönetim Kurulu kararına istinaden Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ana finansal kuruluş olarak belirlenmiştir.

Politika kapsamında "Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar" ibaresi Yapı ve Kredi Bankası Finansal Grubu ifade etmektedir.

3. AMAÇ VE KAPSAM

Yapı ve Kredi Bankası Finansal Grubu'nda Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkındaki düzenlemelere göre; uyum programının bütününe yükümlünün faaliyetlerinin kapsamı ve özelliklerine uygun bir biçimde, yeterli ve etkin bir şekilde finansal grup seviyesinde yürütülmesinden, nihai olarak ana finansal kuruluşun yönetim kurulu sorumludur.

Bu kapsamda, Ana finansal kuruluşun Yönetim Kurulu, Ana Finansal Kuruluşa Uyum Görevlisi ve Yardımcısı atamakla yükümlüdür. Atanan ana finansal kuruluş uyum görevlisi ve yardımcısı aynı zamanda finansal grup uyum görevlisi ve yardımcısı olarak görevlendirilecektir. Ana finansal kuruluşun Yönetim Kurulu, ana finansal kuruluşun uyum görevlisinin ve uyum biriminin yetki ve sorumluluklarını açık bir şekilde ve yazılı olarak belirlemek, kurum politikalarını, yıllık eğitim programlarını ve gelişmelere göre bunlarda yapılacak değişiklikleri onaylamak, uyum programı kapsamında yürütülen risk yönetimi, izleme ve kontrol ile iç denetim faaliyetlerinin sonuçlarını değerlendirmek, tespit edilen hata ve eksikliklerin zamanında giderilmesi için gerekli tedbirleri almak ve uyum programı kapsamındaki tüm faaliyetlerin finansal grup seviyesinde etkin bir şekilde ve koordinasyon içerisinde yürütülmesini sağlamakla yetkili ve sorumludur. Finansal gruba bağlı her bir finansal kuruluş grup seviyesinde belirlenen standart ve politikaları gözeterek ayrı bir uyum programı oluşturmalıdır.

Hazırlanan Finansal Grup Kurum Politikası'nın amacı; Yapı ve Kredi Bankası Finansal Grubu'nda Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi'ne ilişkin yükümlülüklerle uyumun sağlanması, müşterilerin, işlemlerin ve hizmetlerin risk temelli bir yaklaşımla değerlendirilerek, maruz kalınabilecek olan riskin azaltılmasına yönelik stratejilerin, finansal grup seviyesinde kontrol ve önlemlerin, işleyiş kurallarının ve sorumlulukların belirlenmesi ile finansal gruba bağlı şirket çalışanlarının bu konularda bilinçlendirilmesidir.

Finansal gruba bağlı kuruluşlar, eğitim, risk yönetimi, izleme ve kontrol ile iç denetim faaliyetlerinin yerine getirilmesi adına şüpheli işlem bildirimleri hariç olmak üzere müşterinin tanınmasıyla, hesap ve işlemlere ilişkin olarak grup içerisinde bilgi paylaşımında bulunabilir.

İş bu Politika, Finansal Gruba bağlı kuruluşlarda ve yurt dışı şube ve iştiraklerde, faaliyet gösterdikleri ülkenin mevzuatı ve yetkili otoritelerinin izin verdiği ölçüde uygulanır. İlgili ülke mevzuatının uyum programı kapsamındaki tedbirlerin uygulanmasına izin vermemesi halinde durum Başkanlığa bildirilir ve ilave tedbirler alınır.

Finansal Grup bünyesinde gerçekleştirilecek tüm faaliyetler ve alınacak önlemler uygulama detayları ve değişiklikler finansal grup içerisinde yer alan kuruluşlar tarafından, Ana Finansal Kuruluşun Uyum Birimi gözetiminde çıkarılan/çıkarılacak iç düzenlemeler, sirküler ve/veya prosedürler ile belirlenir. Söz konusu prosedürlerin hazırlanması, koşullara uygun olarak değiştirilmesi ve uygulamaya konulması Finansal grubun Uyum Görevlisi veya yardımcısının yetki ve sorumluluğundadır. Tüm çalışanlar görevlerini yerine getirirken bu politikaya ve ilgili tüm yasa ve yönetmeliklere riayet etmekle yükümlüdür.

Bu politikaya uyulmaması veya herhangi bir şekilde bu politikanın ihlal edilmesi durumunda olayın mahiyetine göre iş akdinin feshine kadar gidebilecek disiplin cezaları gündeme gelebilir.

Bu Politika MASAK tarafından belirlenen yöntemler kullanılarak çalışanlara tebliğ edilir. Söz konusu politikada bu tarihten itibaren yapılacak olan değişiklikler ilgili finansal kuruluşun Intranet'inde yayımlanacak olup, çalışanlara tebliğ edilmiş olarak kabul edilecektir.

4. RİSK YÖNETİMİ

Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar ve çalışanları, Kanun ve bu Kanun ile ilgili alt düzenlemelere tam olarak uyulmaması ya da sunulan hizmetlerden suç gelirlerinin aklanması veya terörizmin finansmanı amacı ile yararlanılması gibi nedenlerden mali ve/veya itibar riski taşımaktadır.

Grup politikası kapsamında Finansal Grubun büyüklüğü, iş hacmi ve gerçekleştirdiği işlemlerin niteliği dikkate alınarak; maruz kalabileceği risklerin tanımlanması, bu risklerin derecelendirilmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi ve azaltılmasına ilişkin olarak risk yönetim politikası oluşturulur.

Risk tanımlama, sınıflandırma ve derecelendirme yöntemlerinin, örnek olaylar ya da gerçekleşen işlemler üzerinden geriye dönük olarak tutarlılıkları ve etkinliklerinin sorgulanarak, varılan sonuçların gelişen koşullara göre yeniden değerlendirilmesi sağlanır. Bunun yanı sıra risk izleme ve değerlendirme sonuçlarının düzenli aralıklarla ilgili şirketin Denetim Komitesi ve / veya Yönetim Kuruluna ve ana finansal kuruluşun Uyum Birimine raporlanması gerçekleştirilir. Ayrıca ana finansal kuruluş tarafından finansal grup bazındaki risk izleme ve değerlendirme sonuçları ana finansal kuruluşun Denetim Komitesi ve / veya Yönetim Kuruluna raporlanması gerçekleştirilir.

Risk Yönetimi, Müşteri Kabul Prensipleri, Müşterinin Tanınmasına İlişkin Esaslar, Müşteri Riski, Ülke Riski ve Hizmet Riskinden oluşmaktadır.

4.1. Müşteri Kabul Prensipleri

Müşteri Kabul Prensipleri, suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesi kapsamındaki ulusal ve uluslararası düzenlemeler içerisinde bulunan ve FATF tavsiyeleri içerisinde çok önemli yer tutan “Müşterini Tanı” ilkesine uyum sağlamak için oluşturulmuş prensipleri içermektedir. Bu kapsamda aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınır.

- ✓ İşlem tesisinden önce ve sürekli iş ilişkisi sürdürülürken müşterilerin yasal otoriteler nezdinde kabul gören geçerli kimlik ve adres bilgilerinin tespit ve teyidi ile ilgili olarak gerekli kontrolleri yapar ve ilave tedbirleri almır.
- ✓ Müşteriyi tanıma prensibi kapsamında siyasi nüfuz sahibi olup olmadığı, meslek, faaliyet gösterilen endüstri ve gelir elde ettiği iş kolu hakkında bilgi edinilir.
- ✓ İşleme konu mal varlığının kaynağına ilişkin mümkün olduğu kadar bilgi ve belge temin edilmeli ve sunulan bilgi ve belgelerin teyidi için makul araştırma yapılmalıdır.
- ✓ Belirttiği iş kolunda ne kadar süredir faaliyette bulunduğu, müşterinin ticari geçmişi hakkında detaylı bilgi edinilir.
- ✓ Hangi sebepten dolayı finansal gruba bağlı kuruluşlar ile sürekli iş ilişkisi tesis edilmek istendiği, bu kapsamda hangi ürün ve hizmetlerden yararlanılmak istendiği ve faaliyet düzeyi hakkında bilgi edinilir.
- ✓ Beyan edilen iş kolunun faaliyetinin hangi coğrafya da gerçekleştirildiği hakkında bilgi edinilir.
- ✓ Müşterinin veya gerçek faydalanıcının bilinen, iddia edilen veya şüphelenilen şekilde finansal suça veya diğer ciddi suçlara karışıp karışmadığı, saygın ticari kuruluşlar tarafından sağlanan listeler (Dow Jones veya diğer) aracılığı ile gerekli incelemeler yapılarak tespit edilir.

4.2. Müşterinin Tanınmasına İlişkin Esaslar

Kanun ve diğer alt düzenlemeler kapsamında müşterinin tanınmasına ilişkin esaslara göre müşterilerin kimlik tespitleri ve kimlik tespitine ilişkin kapsamındaki teyit işlemleri yapılır.FATF tavsiyeleri içerisinde de çok önemli yer tutan ve ulusal mevzuatımızda da benimsenmiş olan müşterinin tanınmasına ilişkin esaslara uyum büyük önem arz etmektedir.

4.2.1. Kimlik Tespiti

“Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesi” hakkında Kanunun uygulamasına yönelik olarak çıkartılan 09.01.2008 tarihli “Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin” üçüncü bölümünde yer alan Müşterinin Tanınmasına İlişkin Esaslar, 5 inci maddeye göre, Finansal Gruba bağlı tüm kuruluşlarda gerçekleştirilen tüm işlemlerde,

- a) Sürekli iş ilişkisi tesisinde tutar gözetmeksizin,
- b) İşlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı seksenbeş bin TL veya üzerinde olduğunda,
- c) Elektronik transferlerde işlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı yedibinbeşyüz TL veya üzerinde olduğunda,
- d) Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda tutar gözetmeksizin,
- e) Daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda şüphe olduğunda tutar gözetmeksizin, kimliğe ilişkin bilgileri almak ve bu bilgilerin doğruluğunu teyit etmek suretiyle müşterilerinin ve müşterileri adına veya hesabına hareket edenlerin kimliğini tespit etmek ve işlemin gerçek faydalanıcısının ortaya çıkarılması için gerekli tedbirleri almak zorunludur.

Kimlik tespitinin, iş ilişkisi tesis edilmeden veya işlem yapılmadan önce tamamlanması gerekir. Sürekli iş ilişkisi tesisinde, iş ilişkisinin amacı ve mahiyeti hakkında bilgi alınır.

4.2.2. Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti

Gerçek kişilerin kimlik tespitinde; ilgilinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyuşu, kimlik belgesinin türü ve numarası, adresi ve imza örneği, iş ve mesleğine ilişkin bilgiler, varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.

Müşterinin adı, soyadı, doğum tarihi, T.C. kimlik numarası ve kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgilerin doğruluğu;

- a) Türk uyruklular için T.C kimlik kartı, T.C. nüfus cüzdanı, T.C. sürücü belgesi veya pasaport ile üzerinden T.C kimlik numarası bulunan ve özel kanunlarında resmi kimlik hükmünde olduğu açıkça belirtilen kimlik belgeleri,
- b) Türk uyruklu olmayanlar için pasaport, ikamet belgesi veya Bakanlıkça uygun görülen kimlik belgeleri üzerinden teyit edilir.

Yetkililerce istenildiğinde sunulmak üzere teyide esas kimlik belgelerinin asıllarının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut kimliğe ilişkin bilgilerin kaydedilmesi gerekmektedir.

Sürekli iş ilişkisi tesisinde beyan edilen adresin doğruluğu; Adres Paylaşım Sistemi (APS) üzerinden veya bu bilgiler eksik veya farklı ise müşterilerden istenecek yerleşim yeri belgesi, müşteri adına düzenlenmiş elektrik, su, doğalgaz, telefon gibi abonelik gerektiren bir hizmete ilişkin olan ve işlem tarihinden önceki üç ay içinde düzenlenmiş fatura, herhangi bir kamu kurumu tarafından verilen belge veya Başkanlıkça uygun görülen diğer belge ve

yöntemlerle teyit edilmelidir. Teyide esas belgelerin okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut belgeye ait ayırt edici bilgiler kaydedilir.

4.2.3. Gerçek kişilerde uzaktan kimlik tespiti

Finansal gruba bağlı şirketlerin asli faaliyet alanı ile ilgili mevzuatta müşteri ile yüzyüze gelinmeksizin kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemlerle sözleşme kurulmasına cevaz verilmiş olması halinde, gerçek kişilerle sürekli iş ilişkisi tesisinde müşteri kimliğinin doğrulanması amacıyla uzaktan kimlik tespiti yöntemleri kullanılabilir. Bakanlık, uzaktan kimlik tespitinde uygulanacak yöntemler ve müşterinin tanınması kapsamındaki diğer tedbirler ile uzaktan kimlik tespiti yapılabilecek diğer işlem türlerini yükümlüler itibariyle belirlemeye yetkilidir.

4.2.4. Ticaret Siciline Kayıtlı Tüzel Kişilerde Kimlik Tespiti

Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerin kimlik tespitinde; tüzel kişinin unvanı, ticaret sicil numarası, vergi kimlik numarası, faaliyet konusu, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.

Tüzel kişiliğin unvanı, ticaret sicil numarası, faaliyet konusu ve adresinin teyidi ticaret siciline tescile dair belgeler; vergi kimlik numarasının teyidi ise Gelir İdaresi Başkanlığının ilgili birimi tarafından düzenlenen belgeler üzerinden yapılır.

Tüzel kişiyi temsile yetkili kişilerin kimlik bilgilerinin doğruluğu, yukarıda Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri; temsil yetkileri ise tescile dair belgeler üzerinden teyit edilir.

Yetkililerce istenildiğinde sunulmak üzere teyide esas kimlik belgelerinin asıllarının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut kimliğe ilişkin bilgilerin kaydedilmesi gerekmektedir.

Sürekli iş ilişkisi tesisinde tescil belgelerinde yer alan bilgilerin güncelliğinin ve doğruluğunun, ilgili ticaret sicil memurluğu kayıtlarına başvurmak veya Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin veri tabanında sorgulama yapmak sureti ile teyit edilmesi gerekmektedir.

Mevcut bir sürekli iş ilişkisi kapsamında, tüzel kişiyi temsile yetkili kişinin yazılı talimatıyla tüzel kişi adına işlem talep edilmesi durumunda, talimatın şirket yetkilisine ait olduğundan emin olmak kaydıyla, şirketi temsile yetkili kişinin kimlik bilgilerinin doğruluğu, kimlik belgelerinde yer alan bilgileri içeren noter onaylı imza sirküleri üzerinden teyit edilir.

4.2.5. Dernek ve vakıflarda kimlik tespiti

Derneklerin kimlik tespitinde; derneğin adı, amacı, kütük numarası, vergi kimlik numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresine ilişkin bilgiler ile derneği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır. Derneğin adı, amacı, kütük numarası, ve adres bilgileri, dernek tüzüğü ile dernek kütüğündeki kayda ilişkin belgeler, vergi kimlik numarası Gelir İdaresi Başkanlığının ilgili birimi tarafından düzenlenen belgeler; derneği temsile yetkili kişilerin kimlik bilgilerinin doğruluğu, Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri; temsil yetkisi ise temsile yetkili olduğuna dair belgeler üzerinden teyit edilir.

Vakıfların kimlik tespitinde; vakfın adı, amacı, merkezi sicil kayıt numarası, vergi kimlik numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresine ilişkin bilgiler ile temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır. Vakfın adı, amacı, merkezi sicil kayıt numarası, ve adres bilgileri, vakıf senedi ile Vakıflar Genel Müdürlüğünde tutulan sicile ilişkin belgeler, vergi kimlik numarası Gelir İdaresi Başkanlığının ilgili birimi tarafından düzenlenen belgeler; vakfı temsile yetkili kişilerin kimlik bilgilerinin doğruluğu, Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri; temsil yetkisi ise temsile yetkili olduğuna dair belgeler üzerinden teyit edilir.

Yabancı dernek ve vakıfların Türkiye'deki şube ve temsilciliklerinin kimlik tespiti, İçişleri Bakanlığındaki kayda ilişkin belgeler esas alınmak suretiyle yapılması gerekir.

Yetkililerce istenildiğinde sunulmak üzere teyide esas kimlik belgelerinin asıllarının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut kimliğe ilişkin bilgilerin kaydedilmesi gerekmektedir.

4.2.6. Sendika ve konfederasyonlarda kimlik tespiti

Sendika ve konfederasyonların kimlik tespitinde; bu kuruluşların adı, amacı, sicil numarası, vergi kimlik numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile sendika veya konfederasyonu temsile yetkili kişilerin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır. Alınan bilgiler, bu kuruluşların tüzükleri ile Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölge çalışma müdürlüklerinde tutulan sicile esas diğer belgeler, vergi kimlik numarası Gelir İdaresi Başkanlığının ilgili birimi tarafından düzenlenen belgeler; bu kuruluşları temsile yetkili kişilerin kimlikleri, Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri; temsil yetkisi ise tescile dair belgeler veya temsile yetkili olduğuna dair belgeler üzerinden teyit edilir.

Yetkililerce istenildiğinde sunulmak üzere teyide esas kimlik belgelerinin asıllarının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut kimliğe ilişkin bilgilerin kaydedilmesi gerekmektedir.

4.2.7. Siyasi partilerde kimlik tespiti

Siyasi parti teşkilatının kimlik tespitinde; siyasi partinin ilgili biriminin adı, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır. Siyasi partilerin ilgili biriminin adı ve adresi, tüzükleri; temsile yetkili kişinin kimliği, Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri; yetki durumları ise temsile yetkili olduğuna dair belgeler üzerinden teyit edilir.

Yetkililerce istenildiğinde sunulmak üzere teyide esas kimlik belgelerinin asıllarının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut kimliğe ilişkin bilgilerin kaydedilmesi gerekmektedir.

4.2.8. Yurt dışında yerleşik tüzel kişilerde ve yurt dışında kurulmuş güven sözleşmelerinde kimlik tespiti

Yurt dışında yerleşik tüzel kişilerin kimlik tespiti; Türkiye’de yerleşik tüzel kişiler için aranan belgelere ilgili ülkede tekabül eden belgelerin Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından onaylanan veya Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi çerçevesinde bu Sözleşmeye taraf ülke makamı tarafından tasdik şerhi düşülen örnekleri üzerinden yapılır. Ayrıca risk temelli yaklaşım çerçevesinde, kimlik bilgileri gerektiğinde bu belgelerin noter onaylı Türkçe tercümeleri üzerinden teyit edilir.

Yurt dışında kurulmuş bir güven sözleşmesinin konusunu teşkil eden malvarlığı hesabına, sözleşmede belirlenen gerçek veya tüzel kişi mütevellî tarafından, yükümlülere kimlik tespitini gerektiren bir işlemin gerçekleştirilmesinin talep edilmesi halinde, bu işlemler yapılmadan önce, Kanununun 15 inci maddesi gereğince işlemin güven sözleşmesi kapsamında oluşturulan malvarlığı hesabına talep edildiğinin yükümlülere yazılı olarak beyan edilmesi gerekir. Yurt dışında kurulmuş güven sözleşmesi kapsamında kimlik tespiti; güven sözleşmesinin Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından onaylanan veya “Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi” çerçevesinde bu Sözleşmeye taraf ülke makamı tarafından tasdik şerhi düşülen yazılı örnekleri üzerinden yapılır. Risk temelli yaklaşım çerçevesinde, kimlik bilgileri gerektiğinde bu belgelerin noter onaylı Türkçe tercümeleri üzerinden teyit edilir. Ayrıca mütevellînin kimlik tespiti kapsamında alınan kimlik bilgileri 6 ncı veya 7 nci madde uyarınca teyit edilir. Gerçek faydalanıcının belirlenmesi kapsamında, sözleşme kurucusu, lehtar ya da lehtar grupları ile varsa sözleşme kapsamında denetçi olarak belirlenen kişilerin kimlik bilgileri alınır ve bu bilgilerin teyidi için makul tedbirler uygulanır. Söz konusu malvarlığını nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişilerin ortaya çıkarılması için de gerekli tedbirler alınır.

Yukarıda yer alan bölümün uygulanmasında güven sözleşmesinden; bir malvarlığının belirli bir lehtar ya da lehtar grubunun yararlanması için, malvarlığının maliki olan sözleşme kurucusu tarafından, söz konusu malvarlığının yönetimi, kullanımı ya da sözleşmede belirtilen diğer tasarruflarda bulunulması amacıyla sözleşmeyi icra eden bir mütevellînin kontrolüne bırakılmasını hüküm altına alan hukuki ilişki anlaşılır.

4.2.9. Tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde kimlik tespiti

Apartman, site veya iş hanı yönetimi gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküller adına yapılan işlemlerde; teşekkülün adı, açık adresi ile varsa telefon numarası, faks numarası ve elektronik posta adresi ile teşekkülü temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır. Teşekkül adına hareket eden kişinin kimlik bilgilerinin doğruluğu, Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri; teşekküle ait bilgiler ile teşekkül adına hareket eden kişinin yetki durumu ise noter onaylı karar defteri üzerinden teyit edilir.

Tüzel kişiliği olmayan iş ortaklıkları gibi teşekküllerin kimlik tespitinde; ortaklığın adı, amacı, faaliyet konusu, vergi kimlik numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresine ilişkin bilgiler ile ortaklığı temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır. Ortaklığın adı, amacı, faaliyet konusu ve adresine ilişkin bilgilerin doğruluğu, noter onaylı ortaklık sözleşmesi; vergi kimlik numarası, Gelir İdaresi Başkanlığının ilgili birimi tarafından düzenlenen belgeler; ortaklık adına işlem talep eden kişilerin kimliği, Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri; yetki durumları ise temsile yetkili olduğuna dair belgeler üzerinden teyit edilir.

Yetkililerce istenildiğinde sunulmak üzere teyide esas kimlik belgelerinin asıllarının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut kimliğe ilişkin bilgilerin kaydedilmesi gerekmektedir.

4.2.10. Kamu kurumlarında kimlik tespiti

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının müşteri olduğu işlemlerde, bunlar adına işlem yapan kişinin kimliği Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümüne göre tespit edilir. Yetki durumu ise mevzuata uygun olarak düzenlenmiş yetki belgesi üzerinden teyit edilir.

4.2.11. Başkası adına hareket edenlerde kimlik tespiti

Tüzel kişiler veya tüzel kişiliği olmayan teşekküller adına bunları temsile yetkili kimselerin yetkilendirdiği kişilerce işlem talep edilmesi durumunda;

- Tüzel kişiler veya tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin kimlik tespiti, Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerde kimlik tespiti bölümü veya Tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde kimlik tespiti bölümüne göre yapılır.
- Tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülü temsile yetkili kimseler ile bunların yetkilendirdiği kişinin kimlik tespiti, Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen usule göre yapılır. Temsile yetkili kişinin kimlik tespitinin Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümünde belirtilen kimlik belgeleri üzerinden yapılamaması halinde tespit, kimlik belgelerinde yer alan bilgileri içermek ve noter onaylı olmak kaydıyla vekâletname veya imza sirküleri üzerinden yapılabilir.

- c) Temsile yetkili olanlarca yetkilendirilen kişilerin yetki durumu noter onaylı vekâletname veya temsile yetkili olanlar tarafından verilmiş yazılı talimat üzerinden yapılır. Temsile yetkili kimselerin yazılı talimat üzerindeki imzaları bunlara ait noter onaylı imza sirküleri üzerindeki imzalar ile teyit edilir.

İşlemlerin gerçek kişi müşteri adına başka bir kişi tarafından yapılması durumunda müşteri adına hareket eden kişinin kimlik tespiti Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümüne göre yapılır. Ayrıca müşteri adına hareket eden kimsenin yetki durumu noter onaylı vekâletname üzerinden teyit edilir. Adına hareket edilen müşterinin kimlik tespiti Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümüne göre yapılamadığı durumda noter onaylı vekâletname üzerinden yapılır. Adına hareket edilen müşterinin daha önce yapılan işlemler nedeniyle kimlik tespitinin yapılmış olması durumunda talep edilen işlem, yazılı talimat üzerinde yer alan müşteri imzasının yükümlü nezdindeki imza ile teyit edilmesi kaydıyla, adına hareket edilen müşterinin yazılı talimatı ile yapılabilir.

Küçükler ve kısıtlılar adına bunların kanuni temsilcileri tarafından yapılan işlemlerde mahkeme kararıyla veli tayin edilenler ile vasi ve kayyımların yetkisi, ilgili mahkeme kararının aslı veya noter tasdikli sureti üzerinden teyit edilir. Anne ve babaların reşit olmayan çocukları adına işlem talep etmeleri durumunda adına işlem talep edilen çocuk ve işlemi talep eden velinin Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümüne göre kimliğinin tespiti yeterlidir.

Yetkililerce istenildiğinde sunulmak üzere teyide esas kimlik belgelerinin asıllarının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi veya elektronik görüntüsü alınmalı yahut kimliğe ilişkin bilgilerin kaydedilmesi gerekmektedir.

4.2.12. Teyide esas belgelerin gerçekliğinin kontrol edilmesi

Kimlik tespiti kapsamında alınan bilgilerin teyidi amacıyla kullanılan belgelerin gerçekliğinden şüphe duydukları durumda imkânların elverdiği ölçüde, belgeyi düzenleyen kişi ya da kuruma veya diğer yetkili mercilere başvurmak suretiyle belgenin gerçekliğini doğrular.

4.2.13. Müteakip İşlemlerde Kimlik Tespiti

Daha önce usulüne uygun olarak kimliği tespit edilenlerin sürekli iş ilişkisi kapsamındaki yüz yüze yapılan ve kimlik tespitini gerektiren müteakip işlemlerinde, kimliğe ilişkin bilgiler alınarak bu bilgiler yükümlüde bulunan bilgilerle karşılaştırılır. Karşılaştırma sonrasında ilgili evraka işlemi yaptıran gerçek kişinin ad ve soyadı yazılır ve imza örneği alınır. Alınan bilgilerin doğruluğundan şüpheye düşülmesi halinde bu bilgiler, teyide esas kimlik belgelerinin veya bunların noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası bu belgelerde yer alan bilgilerin yükümlüde bulunan bilgilerle karşılaştırılması suretiyle doğrulanır. Yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan sistemleri kullanarak gerçekleştirilen ve kimlik tespitini gerektiren müteakip işlemlerde ise müşteri kimliğinin doğrulanmasına ve kimlik tespiti kapsamındaki bilgilerin güncel tutulmasına yönelik gerekli tedbirler alınır.

4.2.14. Başkası hesabına hareket edenlerde kimlik tespiti

Finansal gruba bağlı şirketler başkası hesabına hareket edilip edilmediğini tespit etmek için gerekli tedbirleri alır. Bu kapsamda kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket eden kimselere sorumluluklarını hatırlatmak amacıyla gerekli duyuruları hizmet verilen şubelere müşterilerin rahatça görebileceği şekilde asılır. Ayrıca sürekli iş ilişkisi tesisinde başkası hesabına hareket edilip edilmediğine ilişkin müşterinin yazılı beyanı alınır. Bu beyan müşteri sözleşmesinde belirtilir veya uygun formlar kullanılarak alınır.

İşlemi talep eden kimse, bir başkası hesabına hareket ettiğini beyan ettiğinde, işlemi talep edenin kimliği ve yetki durumu ile hesabına hareket edilenin kimliği tespit edilir.

Kişinin başkası hesabına hareket etmediğini beyan etmesine rağmen kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket ettiğinden şüphelenilmesi halinde finansal gruba bağlı kuruluşlar gerçek faydalancının tanınmasına yönelik gerekli tedbirleri uygular.

4.2.15. Gerçek Faydalancının Tanınması

Müşteriyi tanıma prensibi kapsamında işlemin gerçek faydalancısının ortaya çıkarılması için gerekli tedbirler alınır.

Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerle sürekli iş ilişkisi tesisinde, gerçek faydalancının tespitine yönelik olarak tüzel kişiliğin yüzde yirmi beşi aşan hisseye sahip gerçek kişi ortaklarının kimliği Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti bölümüne göre tespit edilir.

Tüzel kişiliğin yüzde yirmi beşi aşan hisseye sahip gerçek kişi ortağının gerçek faydalancı olmadığından şüphelenilmesi veya bu oranda hisseye sahip gerçek kişi ortak bulunmaması durumunda, tüzel kişiliği nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişilerin ortaya çıkarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır. Tespit edilen gerçek kişi ya da kişiler gerçek faydalancı kabul edilir.

Gerçek faydalancının tespit edilemediği durumlarda, ticaret sicilinde kayıtlı en üst düzey icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişiler üst düzey yönetici sıfatıyla gerçek faydalancı kabul edilir.

Sürekli iş ilişkisi kapsamında, diğer tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişilerin ortaya çıkarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır. Gerçek faydalancının tespit edilememesi halinde bunlar nezdinde en üst düzeyde icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişiler üst düzey yönetici sıfatıyla gerçek faydalancı kabul edilir.

Tespit edilen gerçek faydalancının kimlik bilgileri alınmalıdır ve bu bilgilerin teyidi için gerekli tedbirler uygulanır. Bu kapsamda, kimlik bilgilerini içeren noter onaylı imza sirküleri kullanılabilir.

Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerle sürekli iş ilişkisi tesisinde ayrıca tüzel kişiliğin yüzde yirmi beşi aşan hisseye sahip tüzel kişi ortaklarının kimliği Ticaret Siciline Kayıtlı Tüzel Kişilerde Kimlik Tespiti bölümüne göre tespit edilir. Yurt dışında mukim tüzel kişi ortakların bu kapsamda alınması gereken kimlik bilgilerinin teyidi, ilgili ülkede Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği muadili kuruluşların ya da verilerin resmi olarak tutulduğu diğer kuruluşların açık kaynakları üzerinden yapılabilir.

4.2.16. Özel Dikkat Gerektiren İşlemler

Karmaşık ve olağandışı büyüklükteki işlemler ile görünürde makul hukuki ve ekonomik amacı bulunmayan işlemlere özel dikkat gösterilir, talep edilen işlemin amacı hakkında yeterli bilgi edinmek için gerekli tedbirler alınır. Bu kapsamda elde edilen bilgi, belge ve kayıtları istenildiğinde yetkililere sunmak üzere muhafaza edilir.

4.2.17. Müşteri durumunun ve işlemlerin izlenmesi

Finansal Gruba bağlı kuruluşlar, müşterileri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin; müşterilerinin mesleği, ticari faaliyetleri, iş geçmişi, mali durumu, risk profili ve fon kaynaklarına dair bilgiler ile uyumlu olup olmadığını sürekli iş ilişkisi kapsamında devamlı olarak izlemek ve müşterileri hakkındaki bilgi, belge ve kayıtları güncel tutmak zorundadır. Ayrıca bu müşterilerin kimlik tespitine ilişkin alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerinin doğruluğu, risk temelli yaklaşım çerçevesinde gerektiğinde bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurulmak suretiyle teyit edilir. Finansal kuruluşlar-sürekli iş ilişkisi dışında gerçekleştirilen işlemleri de risk temelli yaklaşımla izlemek amacıyla gerekli tedbirleri alır. Finansal kuruluşlar bu amaçlarla uygun risk yönetim sistemini oluşturur.

4.2.18. Teknolojik risklere karşı tedbir alınması

Finansal kuruluşlar, yeni ve gelişen teknolojilerin kullanımının, yeni dağıtım kanalları dâhil olmak üzere mevcut ve yeni ürün ile yeni iş uygulamalarının getirdiği imkânların aklama ve terör finansmanı amacıyla kullanılması riskine karşı özel dikkat göstermek ve bunu önlemeye yönelik uygun tedbirleri almak zorundadır.

Finansal Gruba bağlı kuruluşlarda yeni sunulacak hizmetler ve teknolojinin devamlı olarak gelişme sonucunda yeniden yapılandırılan mevcut ürünlerin kanunlara uyumlu olup olmadığını kontrolü yapılır ve uygulama takip edilerek gerekli durumlarda uygulama durdurulur.

Finansal kuruluşlar yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan yöntem veya sistemleri kullanarak gerçekleştirilen sürekli iş ilişkisi tesisi, hesaba para yatırma, hesaptan para çekme ve elektronik transfer gibi işlemlere özel dikkat göstermek, müşterinin mali profiline ve faaliyetlerine uygun olmayan veya faaliyetleriyle ilgisi bulunmayan işlemleri yakından izlemek, tutar ve işlem sayısı limiti belirlemek de dâhil uygun ve etkili tedbirleri almak zorundadır.

4.2.19. Üçüncü tarafa güven

Finansal kuruluşlar; müşterinin, müşteri adına hareket eden kişinin ve gerçek faydalanıcının kimliğinin tespiti ve iş ilişkisinin veya işlemin amacı hakkında bilgi elde etme konularında, müşteriyle ilgili olarak başka bir finansal kuruluşun aldığı tedbirlere güvenerek iş ilişkisi tesis edebilir veya işlem yapabilir. Bu durumda, Kanun ve Kanuna ilişkin düzenlemeler kapsamında nihai sorumluluk üçüncü tarafa güvenerek işlem gerçekleştiren finansal kuruluşa aittir.

Bu ilkenin uygulanması, üçüncü tarafın, kimlik tespiti, kayıtların saklanması ve müşterinin tanınması kuralının gereklerini sağlayacak diğer tedbirleri aldığından, yurt dışında yerleşik olması durumunda ise ayrıca aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele alanındaki uluslararası standartlara uygun düzenleme ve denetlemelere tabi olduğundan, kimlik tespitine ilişkin belgelerin onaylı örneklerinin, talep edildiğinde üçüncü taraftan derhal temin edileceğinden, emin olunması şartıyla mümkündür.

Üçüncü tarafa güvenerek iş ilişkisi tesis eden veya işlem yapan finansal kuruluş müşterinin kimlik bilgilerini üçüncü taraftan derhal alır.

Finansal kuruluşların kendi aralarında müşterileri adına yaptıkları işlemler ile finansal kuruluşların acente ve benzeri birimleriyle ana hizmet birimlerinin uzantısı veya tamamlayıcısı niteliğindeki hizmetleri yaptıkları kişilerle olan ilişkileri, üçüncü tarafa güven ilkesi kapsamında değildir.

Üçüncü tarafa güven ilkesi, üçüncü tarafın riskli ülkelerde yerleşik olması durumunda uygulanmaz.

4.2.20. İşlemin reddi ve iş ilişkisinin sona erdirilmesi

Müşterilerin kimliğinin tespitinin yapılamadığı veya iş ilişkisinin amacı hakkında yeterli bilgi vermedikleri durumlarda bu kişi ve kurumlarla iş ilişkisi tesis edilmez ve talep ettikleri işlemler gerçekleştirilmez. Bu kapsamda isimsiz veya hayali isimlere hesap açılmaz.

Daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda şüphe duyulması nedeniyle yapılması gereken kimlik tespit ve teyidinin yapılamadığı durumda iş ilişkisi sona erdirilir. Belirtilen hallerin şüpheli işlem olup olmadığını da ayrıca değerlendirilir.

4.2.21. Muhabirlik ilişkisi

Finansal kuruluşlar yurt dışı muhabirlik ilişkilerinde;

- Muhatap finansal kuruluşun aklama veya terörün finansmanı yönünden soruşturma geçirip geçirmediği ve ceza ya da uyarı alıp almadığı, işin mahiyeti ve konusu, itibarı ve üzerindeki denetim yeterliliği hususlarında kamuya açık kaynaklardan yararlanarak sıhhatli bilgi edinmek,
- Muhatap finansal kuruluşun aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele sistemini değerlendirmek, sistemin uygun ve etkin olduğundan emin olmak,
- Yeni muhabir ilişkiler kurmadan önce üst düzey yöneticinin onayının alınmasını sağlamak,
- Kendilerinin ve muhatap finansal kuruluşun sorumluluklarını "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin" üçüncü bölümünde yer alan Müşterinin Tanınmasına İlişkin Esaslar Bölümündeki yükümlülükleri karşılayacak şekilde bir sözleşmeyle açıkça belirlemek,
- Muhabirlik ilişkisinin aktarmalı muhabir hesapların kullanılmasını kapsadığı durumlarda muhatap finansal kuruluşun "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin" üçüncü bölümünde yer alan Müşterinin

Tanınmasına İlişkin Esaslar çerçevesinde yeterli önlemleri aldığından ve talep edildiğinde ilgili müşterilerin kimlik bilgilerini sağlayabileceğinden emin olmak için gerekli tedbirleri alır.

Finansal kuruluşlar, tabela bankalarla ve hesaplarını tabela bankalara kullandırmadığından emin olmadıkları finansal kuruluşlarla muhabirlik ilişkisine giremezler.

Bu amaçla muhabir hesabı açma talebinde bulunan diğer finansal kurumlardan yukarıda belirtilen bilgilerin yazılı olarak yer aldığı bir anket formu talep etmek dahil olmak üzere özel müşteri kabul kuralları ve üst düzey yöneticilerin onayının arandığı iş akışları tesis ederler

Muhabirlik ilişkisine girilecek olan finansal kuruluşun bulunduğu ülkedeki düzenlenmenin yeterli düzeyde olup olmadığı hakkında sıhhatli bilgi edinilerek, suç gelirlerinin önlenmesi ile ilgili sisteminin yeterli olup olmadığının incelenmesi yapılır. Banka ve muhatap finansal kuruluş arasında sorumluluk ve yükümlülüklerin belirtildiği sözleşme düzenlenir.

Wolfsberg Muhabir Bankacılık için Kara Para Aklamayla Mücadele İlkeleri konusunda ek önlemler de gözetilebilir.

Konuya ilişkin uygulama detayları ve değişiklikler Ana Finansal Kuruluşun Uyum Birimi tarafından çıkarılan/çıkarılacak iç düzenlemeler, sirküler ve/veya prosedürler ile belirlenir.

4.2.22. Elektronik Transferler

Yedibinbeşyüz TL veya üzeri yurt içi ve yurt dışı elektronik transfer mesajlarında, gönderenin;

- Adı ve soyadına, ticaret siciline kayıtlı tüzel kişinin unvanına, diğer tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin tam adına,
- Hesap numarasına, hesap numarasının bulunmadığı durumda işlemle ilgili referans numarasına,
- Adresi veya doğum yeri ve tarihi veya müşteri numarası, vatandaşlık numarası, pasaport numarası, vergi kimlik numarası gibi göndereni belirlemeye yarayan bilgilerden en az birine yer verilmesi zorunlu olup bu bilgilerin doğruluğu ayrıca teyit edilir. Elektronik transfer mesajlarında alıcıya ilişkin olarak da (a) ve (b) bentlerinde belirtilen bilgilere yer verilir, bu bilgilerin teyidi zorunlu değildir.

Yedibinbeşyüz TL'nin altındaki yurt içi ve yurt dışı elektronik transfer mesajlarında gönderene ve alıcıya ilişkin olarak birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen bilgilere yer verilir. Bu bilgilerin teyidi zorunlu değildir.

Bankaların kendi nam ve hesaplarına aralarında gerçekleştirdikleri transferler ile kart numaralarının mesajlarda kullanılması kaydı ile kredi ve banka kartları kullanılarak gerçekleştirilen transferler bu kapsamın dışındadır.

Yukarıda yer alan bilgileri içermeyen elektronik transfer mesajı alan finansal kuruluş, söz konusu elektronik transferi iade eder veya bu mesajı gönderen finansal kuruluştan eksik olan bilgilerin tamamlanmasını sağlar.

Gönderilen mesajların sürekli olarak eksik bilgiler içermesi ve bu bilgilerin talep edildiği halde tamamlanmaması halinde, alıcı finansal kuruluş tarafından; gönderici finansal kuruluştan gelen elektronik transferlerin reddedilmesi veya söz konusu finansal kuruluşla yapılan işlemlerin sınırlandırılması ya da iş ilişkisine son verilmesi hususları göz önünde bulundurulur.

Transfer emrinin verildiği finansal kuruluştan ödemeyi gerçekleştirecek finansal kuruluşa kadar oluşan mesaj zincirinde göndericiye ilişkin olarak elektronik transfer mesajlarında bulunması gereken bilgilere transfere aracılık eden tüm finansal kuruluşlarca yer verilir ve bu bilgilerin transferin her aşamasında aktarılmasına özel dikkat gösterilir.

4.2.23. Riskli ülkelerle ilişkiler

Finansal kuruluşlar riskli ülkelerde yerleşik gerçek ve tüzel kişiler, tüzel kişiliği olmayan teşekküller ve bu ülkelerin vatandaşları ile girecekleri iş ilişkilerine ve işlemlere özel dikkat göstermek, görünürde makul hukuki ve ekonomik amacı bulunmayan işlemlerin amacı ve mahiyeti hakkında mümkün olduğu ölçüde bilgi toplamak ve bunları kayda geçirmek zorundadır.

Riskli ülkeler hakkında Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarca kabul edilenler de dâhil olmak üzere gerekli tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir.

4.2.24. Basitleştirilmiş Tedbirler

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müşterinin tanınmasına yönelik ilkeler kapsamında;

- Finansal kuruluşların kendi aralarında gerçekleştirdikleri işlemlerde,
- Müşterinin 5018 sayılı Kanuna göre genel yönetim kapsamında olan kamu idaresi veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olduğu işlemlerde,
- Maaş ödemesi anlaşması kapsamında toplu müşteri kabulü yoluyla iş ilişkisi tesisinde,
- Çalışanlara ücretlerinden kesinti yapılmak suretiyle emeklilik hakları sağlayan emeklilik planları ile emeklilik sözleşmelerine ilişkin işlemlerde,
- Müşterinin halka açık ve hisseleri borsaya kote edilmiş şirket olduğu işlemlerde müşterinin tanınmasına yönelik tedbirler bakımından daha basit tedbirler alınabilmektedir. Bakanlık bu madde kapsamında uygulanabilecek tedbirler ile yukarıda sayılanlar dışında işlem türleri belirlemeye yetkilidir.

Ancak gerçekleştirilmek istenen işlem nedeni ile aklama ve terörün finansmanı riskinin oluşabileceği durumlarda basitleştirilmiş tedbirler uygulanmaz ve işlemin şüpheli işlem olabileceği dikkate alınarak, bu doğrultuda hareket edilir.

4.2.25. Sıkılaştırılmış Tedbirler

Finansal Kuruluşlar, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanın Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin 18'inci, 20'nci ve 25'inci maddeler kapsamındaki işlemler ile risk temelli yaklaşım çerçevesinde tespit edilen yüksek riskli durumlarda, tespit edilen riskle orantılı olarak aşağıda belirtilen tedbirlerin bir veya birden fazlasını ya da tamamını uygular.

- Müşteri hakkında ilave bilgi edinmek ve müşteri ile gerçek faydalanıcının kimlik bilgilerini daha sık güncellemek.
- İş ilişkisinin mahiyeti hakkında ilave bilgi edinmek.
- İşleme konu malvarlığının ve müşteriye ait fonların kaynağı hakkında mümkün olduğu ölçüde bilgi edinmek.
- İşlemin amacı hakkında bilgi edinmek.
- İş ilişkisine girilmesini, mevcut iş ilişkisinin sürdürülmesini ya da işlemin gerçekleştirilmesini üst seviyedeki görevlinin onayına bağlamak.
- Uygulanan kontrollerin sayı ve sıklığını artırmak ve ilave kontrol gerektiren işlem türlerini belirlemek suretiyle iş ilişkisini sıkı gözetim altında tutmak.
- Sürekli iş ilişkisi tesisinde ilk finansal hareketin, müşterinin tanınmasına ilişkin esasların uygulandığı bir başka finansal kuruluştan yapılmasını zorunlu tutmak.

Bakanlık, bu madde kapsamında dikkate alınacak yüksek riskli durumlar ile yukarıda sayılanlar dışında ayrıca sıkılaştırılmış tedbirler belirlemeye yetkilidir.

4.3. Risk Yönetimine İlişkin Faaliyetler

Risk yönetimine ilişkin faaliyetler asgari düzeyde;

- Müşteri riski, hizmet riski ve ülke riskini esas alan risk tanımlama, derecelendirme, sınıflandırma ve değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesi,
- Hizmetlerin, işlemlerin ve müşterilerin risklere göre derecelendirilmesi ve sınıflandırılması,
- Riskli müşteri, işlem veya hizmetlerin izlenmesinin ve kontrol edilmesinin sağlanması, risklerin azaltılması için gerekli tedbirlerin alınması; ilgili birimleri uyuracak şekilde rapor edilmesi; işlemin üst makamın onayı ile gerçekleştirilmesi ve gerektiğinde denetlenmesi için uygun işleyiş ve kontrol kurallarının geliştirilmesi,
- Risk tanımlama ve değerlendirme yöntemlerinin, risk derecelendirmesi ve sınıflandırma yöntemlerinin, örnek olaylar ya da gerçekleşen işlemler üzerinden geriye dönük olarak tutarlılıklarının ve etkinliklerinin sorgulanması, varılan sonuçlara ve gelişen koşullara göre yeniden değerlendirilmesi ve güncellenmesi,
- Risk kapsamına giren konulara ilişkin ulusal mevzuat ve uluslararası kuruluşlarca getirilen tavsiye, ilke, standart ve rehberlerin takip edilerek gerekli geliştirme çalışmalarının yapılması,
- Risk izleme ve değerlendirme sonuçlarının düzenli aralıklarla yönetim kuruluna raporlanması faaliyetlerini kapsar.

4.3.1. Müşteri riski

Müşterinin faaliyet gösterdiği iş kolunun, yoğun nakit kullanımı, yüksek değerli malların alım satımı veya uluslararası fon transferlerinin kolayca gerçekleştirilmesine imkân vermesi; müşterinin ya da müşteri adına veya hesabına hareket edenlerin, suç gelirlerinin aklanması veya terörizmin finansmanı amacıyla hareket etmesi sebebiyle yükümlülerin suiistimal edilmesi riskini içermektedir.

Bahse konu risklerin derecelendirilmesi ve azaltılması için müşterinin tanınması ilkesi çerçevesinde müşteri kabul prensipleri ile müşteri risk profili oluşturularak sürekli iş ilişkisine girilmemesi gereken, ilave tedbir alınması gereken kişi ya da kuruluşlar belirlenir.

4.3.2. Ürün / Hizmet Riski

Belli ürün ve hizmetler, doğası gereği fonların farklı taraflar arasında transferini kolaylaştırdığından suç gelirinin aklanmasına daha açık durumdadır. Bu kapsamda, yüz yüze yapılmayan işlemler, muhabir bankacılık, yeni ve gelişen teknolojilere dayalı ürün ve hizmetler, kiralık kasa, ön ödemeli kartlar, özel bankacılık ürünleri ve bunlara ek olarak yayınlanan prosedürler kapsamında mahiyeti itibarıyla riskli kabul edilen ürün ve hizmetler yüksek risk kategorisi dahilinde kabul edilir.

4.3.3. Ülke Riski

Asgari olarak, Aklama ve Terörizmin Finansmanının önlenmesi konusunda yeterli düzenlemeye sahip olmayan, bu suçlarla mücadele konusunda yeterli iş birliği yapmayan ya da yetkili uluslararası kuruluşlar tarafından riskli kabul edilen ülkelerden **Hazine ve Malîye Bakanlığınca belirlenen ülkeler** ülke riskini oluşturmaktadır.

4.3.4. Risk Kategorileri, Müşteri Risk Sınıflandırması ve Devamlı İzlenmesi

Finansal gruba bağlı kuruluşlar, risk bazlı yaklaşım ile risk değerlendirme kriterlerini belirler ve belirlenen çerçevede müşteri, hizmet ve ülke riski bir arada değerlendirilerek sistemsel risk derecelendirmesini yapar. Bu kapsamda müşterilerin faaliyet gösterdikleri sektör, mesleği, vatandaşı olduğu ve faaliyet gösterilen ülke, nakit kullanım sıklığı, iş ilişkisinde bulunduğu kişi/kuruluşlar, sürekli iş ilişkisi kapsamında çalışma boyutu, kullandığı finansal hizmetleri dikkate alınarak müşteri risk sınıflandırması oluşturulur. Müşteri risk sınıflandırması müşteri ile iş ilişkisi başlatılmadan önce yapılması gerekir. Müşteri risk sınıflandırmasının amacı, müşterinin tanınması, izleme ve kontrol faaliyetlerini gerçekleştirilmesine imkan sağlayarak Finansal Gruba bağlı kuruluşların maruz kalabileceği risklerin en aza indirgenmesini temin etmektir.

Risk sınıflandırılması en az aşağıda belirtilen 3 kategoriden oluşur.

- Düşük risk
- Orta risk
- Yüksek risk

Yüksek riskli sınıflandırılan müşteri, işlem veya hizmetler için Finansal Gruba bağlı kuruluşların Uyum Bölümlerinin onayı alınmalıdır. Gerek duyulduğunda ise Ana Finansal Kuruluş Uyum Görevlisi veya Yardımcısının da onayı alınmalıdır.

Müşterilerin gözden geçirilmesi risk odaklı ve periyodik olarak ilgili yönergelerde belirtildiği şekilde yapılır.

4.3.5. Yüksek Derecede Riskli Gruplara Yönelik İlave Tedbirler

Finansal Gruba bağlı kuruluşlar tarafından gerçekleşen risk değerlendirmesi sonucunda yüksek riskli olarak sınıflandırılan müşteriler için risklerin azaltılması amacı ile riskle orantılı olarak aşağıda belirtilen tedbirlerin bir veya birden fazlası ya da tamamını uygulanır;

- Müşteri hakkında ilave bilgi edinmek ve müşteri ile gerçek faydalanıcının kimlik bilgilerini daha sık güncellemek,
- İş ilişkisinin mahiyeti hakkında ilave bilgi edinmek,
- İşleme konu mal varlığının ve müşteriye ait fonların kaynağı hakkında mümkün olduğu ölçüde bilgi edinmek,
- İşlemin amacı hakkında bilgi edinmek,
- İş ilişkisine girilmesi, mevcut iş ilişkisinin sürdürülmesi ya da işlemin gerçekleştirilmesini üst seviyedeki görevlisinin onayına bağlamak,
- Uygulanan kontrollerin sayı ve sıklığını artırmak ve ilave kontrol gerektiren işlem türlerini belirlemek suretiyle iş ilişkisini sıkı gözetim altında tutmak,
- Sürekli iş ilişkisi tesisinde ilk finansal hareketin, müşterinin tanınmasına ilişkin esasların uygulandığı bir başka finansal kuruluştan yapılmasını zorunlu tutmak.

4.3.6 İş İlişkisi Kurulması Sırasında İlave Tedbir Alınmasına Özen Gösterilmesi Gereken Şahıs ve Kuruluşlar

4.3.6.1. Yüksek Riskli Coğrafi Alanda Bulunan ya da Bağlantısı Olan Müşteri İşlemleri

Ülkemizin de üye olduğu Financial Action Task Force ile iş birliği yapmayan ya da yeterli denetim mekanizması olmayan ülkelerde faaliyet gösteren ya da bu ülkelerde faaliyet gösteren kişi /kuruluşlar ile iş ilişkisinde olan kişi /kuruluşların müşteri olarak kabul edilmesi için ilave tedbirler alınarak dış kaynaklardan yapılan makul araştırma sonucunda bilgi temin edilir ve güçlendirilmiş onay mekanizması sonucunda sürekli iş ilişkisi kurulur.

4.3.6.2. Yüksek Riskli Coğrafi Alanda Bulunan ya da Bağlantısı Olan Muhabir Bankalar

Avrupa Birliği dışında yer alan ya da ülkemizin de üye olduğu Financial Action Task Force ile iş birliği yapmayan ya da yeterli denetim mekanizması olmayan ülkelere faaliyet gösteren ya da bu ülkelere faaliyet gösteren muhabir banka ilişkilerinde ilave tedbirler alınarak yapılan makul araştırma sonucunda bilgi temin edilir ve güçlendirilmiş onay mekanizması sonucunda sürekli iş ilişkisi kurulur.

4.3.6.3. Serbest Bölgeler ve Finans Merkezleri

Düzenleme ve denetim fonksiyonları asgari düzeyde gerçekleşen ya da hiç olmayan serbest bölgeler ve diğer finans merkezleri veya bunlarla ilişkisi bulunan müşteriler ile yapılan işlemlere gerekli dikkat ve özen gösterilerek güçlendirilmiş onay mekanizması sonucu karar verilir.

4.3.6.4. Siyasi Nüfuz Sahibi Kişiler ve/veya Siyasi Nüfuz Sahibi Kişilerin Gerçek Faydalanıcı Olduğu Durumlar

Müşterinin veya gerçek faydalanıcının siyasi nüfuz sahibi olup olmadığı belirlenir, fon ve mal varlığı kaynağının öğrenilmesi için makul araştırma yapılır ve iş ilişkisi tesis edilmesine güçlendirilmiş onay mekanizması sonucu karar verilir.

4.3.6.5. Hassas Sektör ve Meslek Grupları

Nakit işlemlerin yoğun olduğu veya nakit yoğun olmamakla birlikte, belirli işlemlerden yüksek miktarda nakit üreten kişi ya da kuruluşlar ile ilgili makul araştırma yapılır. İş ilişkisi tesis edilmesine güçlendirilmiş onay mekanizması sonucu karar verilir.

Elektronik Para ve Ödeme hizmeti sağlayan kuruluşlar ve Kripto/sanal kur sağlayıcıları ve takas platformları da barındırdığı riskler nedeni ile güçlendirilmiş onay mekanizmasına tabidir. Bu kuruluşların Suç Gelirlerinin Aklanması ve Terörün finansmanı ile mücadele alanında yeterli standartlar ve uygulamalara sahip olması gerekmektedir. İlgili şirketteki iş birimi, kendi uyum bölümünün olumlu görüşü sonrası kendi üst yönetiminin yazılı onayını

da almak suretiyle iş ilişkisi tesis eder. Bu müşteriler ile iş ilişkisi kurulmasına Ana Finansal Kuruluşun Uyum Biriminin de görüşü alınarak karar verilecektir.

4.3.7. İş ilişkisi kurulmayacak ya da Finansal İşlemlerine Aracılık Edilmeyecek Olan Ülke, Şahıs ve Kurumlar

4.3.7.1. Yetkili Kuruluşların Suç Gelirinin Aklanması, Terörizmin Finansmanının Önlenmesi ve Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesi Düzenlemeleri Kapsamında Açıkladıkları Kara Listelerde İsimleri Yer Alan Şahıs ve Kuruluşlar

Suç Gelirlerinin Aklanması, Terörizmin Finansmanının ve Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesi düzenlemeleri kapsamında yetkili kuruluşlar tarafından yayımlanmış olan kara listelerde yer alan kişi ve kuruluşlar ile sürekli iş ilişkisi kurulmaz ve hiç bir işlemlerine aracılık edilmez. Sürekli iş ilişkisi tesis edilmiş olan kişi ya da kuruluşların kara listede ismi yer alan kişi ya da kuruluşlar ile bağlantısının olduğunun tespit edilmesi durumunda ilgili mercilere gerekli bildirimler yapılır. Sürekli iş ilişkisinin sonlandırılması hususu ayrıca ilgili finansal kuruluşun Uyum Bölümü tarafından değerlendirilir.

4.3.7.2. Yetkili Kuruluşların Suç Gelirinin Aklanması ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Düzenlemeleri Kapsamında Açıkladıkları Kara Listelerde Yer Alan Ambargolu Ülkeler

Suç Gelirlerinin Aklanması ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi düzenlemeleri kapsamında yetkili kuruluşlar tarafından yayımlanmış olan kara listelerde yer alan ülkelerle ilişkili ambargo kapsamına dahil olan işlemlere aracılık edilmez.

4.3.7.3. Tabela Bankaları

Fiziksel olarak var olmayan, herhangi bir denetime tabi olmayan, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının önlenmesi konusunda yeterli düzenlemelere sahip olmayan tabela bankaları ile doğrudan ya da dolaylı olarak iş ilişkisi tesis edilmez, söz konusu kurumların işlemlerine aracılık edilmez.

4.3.7.4. Kıyı Bankacılığı

Düzenleme ve denetim fonksiyonları asgari düzeyde gerçekleşen ya da hiç olmayan kıyı bankaları ile doğrudan ya da dolaylı olarak iş ilişkisi tesis edilmez, söz konusu kurumların işlemlerine aracılık edilmez.

4.3.7.5. İş ilişkisi kurulmayacak ya da Finansal İşlemlerine Aracılık Edilmeyecek Diğer Şahıs ve Kurumlar

Aşağıda belirtilen şahıs ve kurumlar başta olmak üzere iş ilişkisi kurulmayacak şahıs ve kurumlar Ana Finansal Kuruluşun Uyum Birimi tarafından yayımlanan prosedür ve yönetmeliklerle tüm Finansal Gruba duyurulmaktadır.

- 6415 ve 7262 sayılı kanunlar kapsamında yayınlanan listeler başta olmak üzere, mali suçlar, yolsuzluk veya terörizm olaylarına karışması ve/veya hüküm giymesi nedeniyle yerel ve asgari olarak ABD/OFAC, AB, BM ve İngiltere yaptırım listeleri olmak üzere uluslararası yasaklı listelerinde yer alan şahıslar ve onlarla bağlantılı kuruluşlar.

4.4. Müşterilerin ve Ödemelerin Listelerle Taranması

Tüm yeni müşterilerin, ve ilgili olduğu durumlarda, temsile yetkili kişiler ile şirket sahiplerinin ve diğer bağlantılı kişilerin aşağıda belirtilen listelerden izlenmesi esastır.

- Avrupa Birliği Finansal Yaptırımlar Listesi.
- OFAC Listesi.
- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Listesi.
- Yerel yaptırım listeleri (Başta MASAK tarafından yayınlanan/paylaşılan listeler, İç İşleri Bakanlığı Terörden Arananlar Listesi vb. uygulanabilen listeler).
- Dow Jones veya Worldcheck gibi itibarlı bir ticari organizasyon tarafından sağlanan bir SNSK listesi.
- Finansal Grubun dahili izleme listesi
- 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkındaki Kanun kapsamında yayınlanan yaptırım listeleri.
- 7262 Sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun kapsamında yayınlanan yaptırım listeleri.

Yukarıda belirtilen kontroller mevcut müşteriler için listelerin güncellenmesine bağlı olarak periyodik olarak yapılır.

Konuya ilişkin uygulama detayları ve değişiklikler Ana Finansal Kuruluşun Uyum Birimi tarafından çıkarılan/çıkarılacak iç düzenlemeler, sirküler ve/veya prosedürler ile belirlenir.

5. İZLEME VE KONTROL

Finansal Grubun risklerden korunması, faaliyetlerinin Kanuna ve Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik ve tebliğlerle, Finansal Grup politika ve prosedürlerine uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin sürekli olarak izlenmesi ve kontrol edilmesi esastır.

İzleme ve kontrol faaliyetleri finansal gruba bağlı kuruluşların Uyum Görevlisinin sorumluluğunda gerçekleştirilir. İzleme kontrol faaliyetlerinin sonuçları şüpheli işlem açısından değerlendirilmek üzere Uyum Görevlisi'ne raporlanır.

Bu kapsamda gerekli sistemsel düzenlemeler yapılarak ve başlıca aşağıdaki hususlar dikkate alınarak izleme ve kontrol faaliyetleri gerçekleştirilir.

- Yüksek risk grubundaki müşteri ve işlemlerin izlenmesi ve kontrolü,
- Riskli ülkelerle gerçekleştirilen işlemlerin izlenmesi ve kontrolü,
- Karmaşık ve olağandışı işlemlerin izlenmesi ve kontrolü,
- Risk politikasına göre belirlenen bir tutarın üzerindeki işlemlerin, müşteri profili ile uyumlu olup olmadığının örnekleme yöntemi ile kontrolü,
- Birlikte ele alındıklarında, kimlik tespiti yapılmasını gerektiren tutarı aşan bağlantılı işlemlerin izlenmesi ve kontrolü,
- Müşteriler hakkında elektronik ortamda yahut yazılı olarak muhafaza edilmesi gereken bilgi ve belgeler ile elektronik transfer mesajlarında yer verilmesi zorunlu bilgilerin kontrolü ve eksikliklerin tamamlanması ve bunların güncellenmesi,
- Müşteri tarafından yürütülen işlemin; müşterinin, işine, risk profiline ve fon kaynaklarına dair bilgiler ile uyumlu olup olmadığının iş ilişkisi süresince devamlı olarak izlenmesi,
- Yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan sistemler kullanılarak gerçekleştirilen işlemlerin kontrolü,
- Yeni sunulan ürünler ve teknolojik gelişmeler nedeniyle suistimale açık hale gelebilecek hizmetlerin risk odaklı kontrolü,
- Suç Gelirinin Aklanması ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi kapsamında Yetkili Kuruluşların açıklamış oldukları kara listelerde (Madde 4.4. Müşterilerin ve Ödemelerin Listelerle Taranması başlığı altında belirtilen listeler) isimleri yer alan şahıs ve kurum/kuruluşlar ile iş ilişkisine girilip girilmediğinin kontrolü.

6. ŞÜPHELİ İŞLEMLER

İzleme ve Kontrol faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan interaktif uygulamalar kullanılarak yapılan işlemler sırasında tespit edilen, işleme konu malvarlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına, bu kapsamda terörist eylemler için ya da terör örgütleri, teröristler veya terörü finanse edenler tarafından kullanıldığına veya bunlarla ilgili ya da bağlantılı olduğuna dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması, müşterinin profili ile bağdaşmayan işlemler yapılması, bilgi ve belge ibraz etmektен kaçınması durumunda tutar sınırı olmaksızın şüpheli işlem bildirimini yapılır.

Uyum Görevlisi'nin görevini zamanında ve eksiksiz yapabilmesi için gerek Finansal Gruba bağlı kuruluşların Genel Müdürlük bölümleri gerekse şube, temsilcilik, acente ve/veya bağlı birimlerince bilgi temini konusunda her türlü destek sağlanarak, talep ettiği bilgiler istenilen şekil ve sürede iletilmelidir.

Finansal Gruba bağlı kuruluşların şube, temsilcilik, acente ve/veya bağlı birimleri ve Genel Müdürlük birimleri MASAK'a doğrudan şüpheli işlem bildiriminde bulunamazlar. İhbarlar öncelikle Finansal Gruba bağlı kuruluşların Uyum Birimleri'ne yönlendirilmelidir. İnceleme sonrasında şüpheli olarak değerlendirilen işlemler MASAK'a iletmek adına Uyum Görevlisi'ne bildirilmelidir.

Şüpheli işlemlere ilişkin bildirimlerin değerlendirilmesi Finansal Gruba bağlı kuruluşların Uyum Birimleri tarafından yerine getirilecek olup işlemin şüpheli işlem olarak Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na bildirilip bildirilmemesi Uyum Görevlisi yetkisindedir.

Bu kapsamda MASAK'a yapılan Şüpheli işlem bildirimleri ile Uyum Görevlisi'ne yapılacak dahili bildirimler kanunda belirlenen ilgili merciler dışında kimseyle paylaşamaz.

29 Temmuz 2016 tarihinde MASAK tarafından hazırlanan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Önlenmesi Kapsamında İşlemlerin Ertelenmesine Dair Yönetmelik kapsamında, "yapılmaya teşebbüs edilen ya da halihazırda devam eden işleme konu malvarlığının aklama veya terörizmin finansmanı suçu ile ilişkili olduğuna dair şüpheyi destekleyen belge veya ciddi emare bulunması durumunda, yükümlüler şüpheli işlem bildirimini Başkanlığa gerekçeleri ile birlikte işlemin ertelenmesi talebi ile gönderirler." Bu yönetmelik, yasadışı yollardan edinilen suç gelirinin hesap sahibine 7 iş günü süresince verilmemesi ve MASAK'a inceleme için bildirilmesi noktasında bir yükümlülük getirmektedir.

Şüpheli işlemin Uyum Görevlisi'ne bildirim süresi, işlemin tespit edildiği tarihten itibaren en fazla üç iş gündür. Şüpheli işlemin tespit edildiği tarih ile bu işlemin MASAK'a Uyum Görevlisi tarafından iletilmesi arasındaki süre, Uyum Görevlisi'nin konuyla ilgili değerlendirmesi de dahil en fazla 10 iş gündür.

7. İÇ DENETİM

Kurum politika ve prosedürlerinin, risk yönetimi, izleme ve kontrol faaliyetleri ile eğitim faaliyetlerinin yeterli ve verimli olup olmadığı, Finansal Gruba Bağlı Kuruluşların risk politikasının yeterliği ve etkinliği, işlemlerin Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik ve tebliğler ile kurum politikası ve prosedürlerine uygun olarak yürütülüp yürütülmediği hususları yıllık olarak ve risk temelli bir yaklaşımla incelenmesi ve denetlenmesi sağlanır. Uyum programı kapsamındaki yükümlülerin iç denetim faaliyetleri, iç denetim birimleri ya da teftiş kurulu bulunan yükümlülerde bunlar tarafından, bulunmayanlarda ise ana finansal kuruluşun İç Denetim Yönetimi tarafından yerine getirilir.

Finansal Grubun denetimi ise yıllık olarak Ana Finansal Kuruluşun İç Denetim Yönetimi tarafından yerine getirilir.

İç denetim neticesinde ortaya çıkan bulgular Finansal Gruba Bağlı Kuruluşların Uyum Birimlerine ve Ana Finansal Kuruluşun Uyum Birimine yönlendirilir, eksikliklerin giderilmesi için ilgili bölümler tarafından gerekli tedbirler alınır.

İç denetim neticesinde ortaya çıkarılan eksiklik, hata ve suiistimaller ile bunların yeniden ortaya çıkmasının önlenmesine yönelik görüş ve öneriler denetlenen Finansal Kuruluşun Uyum Görevlisi tarafından Yönetim Kurulu'na raporlanır.

Denetimin kapsamı belirlenirken, izleme ve kontrol çalışmalarında tespit edilen aksaklıklar ve risk içeren müşteriler, hizmetler ve işlemler denetim kapsamına dahil edilir.

Denetlenecek birimler ile işlemler belirlenirken Finansal Gruba Bağlı Kuruluşların işletme büyüklüğü ve işlem hacminin göz önünde bulundurulur, bu kapsamda işlemlerin tamamını temsil edebilecek nicelik ve nitelikte birim ve işlemin denetlenmesi sağlanır.

İç denetim faaliyeti kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin olarak; banka yıllık işlem hacmi, toplam personel sayısı ve toplam şube, acente ve benzeri bağlı birimlerinin sayısı, denetlenen şube, acente ve benzeri birimlerin sayısı, bu birimlerde yapılan denetimlerin tarihleri, toplam denetim süresi, denetimde çalıştırılan personel ve denetlenen işlem sayısına ilişkin bilgileri içeren istatistikleri, takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar uyum görevlisi aracılığı ile Başkanlığa bildirir.

8. EĞİTİM

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi konusunda Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar, çalışanın kurum politikası ve prosedürleri ile risk temelli yaklaşım konularında sorumluluk bilincinin artırılarak bir kurum kültürü oluşturulması ve çalışanın bilgilerinin güncellenmesi amacı ile finansal grubun büyüklüğü, iş hacmi ve değişen koşullara uyumlu olacak şekilde eğitimler düzenler.

Finansal grubun eğitim politikası; asgari olarak finansal grup seviyesinde kurum politikası ve prosedürlerinin oluşturulması, risk yönetimi, izleme ve kontrol faaliyetlerinin yürütülmesi ile grup içi bilgi paylaşımına ilişkin konuları içerecek şekilde hazırlanır ve eğitim konuları bu kapsamda belirlenir.

Eğitim faaliyetleri Finansal Grubun Uyum Görevlisi gözetiminde ve koordinasyonunda yürütülür. Bahse konu eğitim konuları, eğitimi alacak çalışan ve eğitimciler, yıllık eğitim programı, Uyum Görevlisi ve Eğitim ve Gelişim Grubu tarafından ortaklaşa olarak asgari düzeyde aşağıdaki konuları kapsayacak şekilde belirlenir ve yıllık eğitim programı dahilinde yürütülür.

Çalışanlara verilecek eğitim konuları asgari düzeyde aşağıdaki kapsamaktadır;

- a) Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanı kavramları,
- b) Suç gelirlerinin aklanmasının aşamaları, yöntemleri ve bu konuda örnek olay çalışmaları,
- c) Suç gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesi ile ilgili mevzuat,
- ç) Risk alanları,
- d) Kurum politikası ve prosedürleri,
- e) Kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde;
 - 1) Müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar,
 - 2) Şüpheli işlem bildirimine ilişkin esaslar,
 - 3) Muhafaza ve ibraz yükümlülüğü,
 - 4) Bilgi ve belge verme yükümlülüğü,
 - 5) Yükümlülüklerin uyulmaması halinde uygulanacak müeyyideler,
- f) Aklama ve terörün finansmanı ile mücadele alanında uluslararası düzenlemelerine ilişkin konularını içerir.

Finansal Gruba Bağlı Finansal Kuruluşlar, eğitim alacak çalışanın deneyim ve görev tanımına göre, sınıf içi ve Türkiye Bankalar Birliği MASAK Çalışma Grubu tarafından hazırlanmış olan uzaktan eğitim olmak üzere iki yöntem ile eğitimleri gerçekleştirir. Yeni başlayan personeller için 90 günü aşmayacak sürelerde eğitimlerin, verilmesini teminen gerekli önlemler alınır. Bunun yanı sıra, Finansal Gruba Bağlı kuruluşlar çalışanın bilgisinin güncelliğini kontrol etmek amacı ile ara sınavlar düzenler ve sınavlarda yeterli düzeyde başarı gösteremeyen çalışanlar için eğitim tekrarlanmasını sağlar.

Eğitim faaliyetlerinin kurum geneline yayılmasını temin edecek şekilde; seminer ve paneller düzenlenmesi, çalışma grupları oluşturulması, eğitim faaliyetlerinde görsel ve işitsel materyallerin kullanılması, internet, intranet veya extranet vb. üzerinden çalışan bilgisayar destekli eğitim programları gibi eğitim yöntemlerinden yararlanılması sağlanır.

Eğitim, finansal grup içinde tüm çalışanları kapsamakta olup, eğitim verecek çalışanın "Eğiticinin Eğitimi"ne katılım şartı aranır.

Ayrıca, Ana Kuruluş tarafından hazırlanacak ve finansal grup içinde tüm çalışanlara açık olacak eğitimlere opsiyonel olarak katılım sağlanabilecektir.

Mevzuatta meydana gelecek olan değişiklikler ve diğer ihtiyaçlara göre düzenli aralıklarla tekrarlanır. Eğitim faaliyetleri kayıt altına alınarak, çalışanların bilgi düzeyleri konusunda ölçme ve değerlendirme sonuçlarına bağlı olarak gerekli tedbirler alınır.

Gerçekleşen eğitim faaliyetlerine ilişkin sonuçlar;

- a) Eğitim tarihleri,
- b) Eğitim verilen bölge veya iller,
- c) Eğitim yöntemi,
- ç) Toplam eğitim saati,
- d) Eğitim verilen personelin sayısı ve toplam personel sayısına oranı,

- e) Eğitim verilen personelin birim ve unvanlarına göre dağılımı,
- f) Eğitimin içeriği,
- g) Eğitimcilerin unvanı ve uzmanlık alanları ile ilgili bilgi ve istatistikleri, takip eden yılın Mart ayının sonuna kadar ilgili şirket uyum görevlisi vasıtasıyla Başkanlığa bildirilir.

9. MEVZUATIN TAKİBİ

Finansal Grubun risklerden korunması ve faaliyetlerinin Kanuna ve Kanun uyarınca çıkarılan alt düzenlemelere, kurum politika ve prosedürlerine uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin sürekli olarak izlenmesi ve kontrol edilmesi esastır.

Bu kapsamda;

- Finansal Gruba bağlı kuruluşlar, Kanuna ve Kanun uyarınca çıkarılan alt düzenlemelerdeki değişiklikleri takip ederek, Finansal Grubun kural ve süreçlerine etkisini değerlendirir ve gerekli güncellemeleri yapar,
- Söz konusu değişiklikler sonucunda ilgili kontroller ve kuralların güncellenmesi sağlanır.

10. BİLGİ VE BELGE VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Bilgi ve belge verme yükümlülüğü kapsamındaki bildirimler ve kanunda bilgi ve belge istemeye yetkili kılınmış olan kurum ve görevlilerin talepleri kanun ve alt düzenlemeler çerçevesinde yerine getirilir.

11. FİNANSAL GRUP İÇİ BİLGİ PAYLAŞIMI

Finansal gruba bağlı kuruluşlar, uyum programı kapsamındaki tedbirlerin grup seviyesinde alınmasını teminen müşterinin tanınması ile hesap ve işlemlere ilişkin olarak bilgi paylaşımında bulunabilir. Özel kanunlarda yazılı gizlilik hükümleri grup içi bilgi paylaşımında uygulanmaz. Gruba bağlı kuruluşlarda görev yapanlar müşterinin tanınması ile hesap ve işlemlere ilişkin bilgileri ifşa edemezler ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Bu kapsamda gizli kalması gereken bilgileri ifşa edenler hakkında ilgili kanunlardaki yaptırımlar uygulanır. Bilgilerin grup içinde güvenli bir şekilde paylaşılması için gereken tedbirlerin alınmasında finansal grup uyum görevlisi ile birlikte ana finansal kuruluşun yönetim kurulu da sorumludur. Söz konusu sorumluluk gruba bağlı finansal kuruluşların uyum görevlileri ile bu kuruluşların yönetim kurulları için de geçerlidir. Gruba bağlı finansal kuruluşlar, şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğuna ilişkin bilgi paylaşımında bulunamazlar.

Finansal grup içi bilgi paylaşımına ilişkin detaylar Finansal Grup Bilgi Paylaşım Politikası içerisinde yer almaktadır.

12. KAYITLARIN SAKLANMASI

Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi hakkında kanun ve kanuna ilişkin alt düzenlemeler gereğince banka, temin ettiği tüm bilgi ve belgeleri talep edilmesi durumunda kolaylıkla ulaşılabilecek şekilde ve yasal düzenlemelerde belirtilen sürelerde muhafaza edilir.

MASAK'a yapılan şüpheli işlem bildirimine veya uyum görevlisine yapılan dahili bildirimlere yönelik belge ve kayıtlar, bildirime ek yapılan belgeler, Uyum Görevlisi'nce bildirimde bulunmama kararı verilen şüpheli işlemlere ilişkin yazılı gerekçeler, muhafaza ve ibraz yükümlülüğü kapsamındadır.

13. YÖNETİM BİLGİLENDİRME VE RAPORLAMALARI

Uyum Görevlisi, Finansal Grubun risklerini ve kontrollerin etkinliğini izleyebilmeleri için Üst Yönetim, Denetim Komitesi ve Yönetim Kuruluna belli periyotlarda ve yeterli raporlama sağlar. Ayrıca önemli olaylar hakkında ihtiyaç duyulduğunda gerekli bilgilendirme yapılır.

14. TERÖRİZMİN FİNANSMANININ ve KİTLE İMHA SİLAHLARININ YAYILMASININ FİNANSMANININ ÖNLENMESİ DÜZENLEMELERİ KAPSAMINDA DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

Finansal gruba bağlı kuruluşlar Terörizmin Finansmanının Önlenmesi ve Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesi amacıyla çıkartılan kanun ve bu kanunlar kapsamında çıkartılan yönetmelikler gözetilerek risk temelli yaklaşımla hareket eder.

14.1. Mal Varlıklarının Dondurulması

6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun, 7262 Sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun ve Yönetmeliklerin hükümlerine uygun olarak nezdinde bulunan dondurulan malvarlıklarının Başkanlıkça verilecek izin kapsamında ilgili hükümlere uygun olarak yönetilmesini sağlar.

MASAK Başkanlığı tarafından bildirimde bulunulması durumunda Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar, nezdinde malvarlığı ya da malvarlığı kaydı yoksa buna ilişkin bilgiyi, malvarlığı ya da malvarlığı kaydı varsa dondurma işleminin yapıldığına ve dondurulan malvarlığına ilişkin bilgileri, resmi talebin kendilerine ulaşmasını takiben yedi gün içinde kendilerine yapılan bildirimde kullanılan tebliğ yöntemini kullanarak MASAK'a bildirir.

Nezdinde malvarlığı bulunduğunu ya da malvarlığı kaydı tuttuğunu MASAK'a bildiren Banka, dondurma kararının kaldırılması halinde, bu kararın uygulandığına dair bilgiyi de yukarıda belirtilen usul ve esaslar dâhilinde Başkanlığa iletir. (7 günlük süre ve dondurma ve dondurmaya kaldırmada MASAK'a bildirir)

14.2. Finansal Gruba Bağlı Şirketlerin Yükümlülükleri

14.2.1. MASAK'a Bildirim Yapılması

Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar, nezdindeki malvarlıkları için iş ilişkisinin türü, müşteri/hesap numarası, hak ve alacakların miktar/tutar ya da bakiyesini MASAK'a bildirir.

14.2.2. Yüz Yüze Olmayan Sistemlerin Engellenmesi

Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar, malvarlığı dondurulan gerçek veya tüzel kişiliklere ait tüm kredi ve banka kartları bloke eder, bunların kullandıkları internet bankacılığı veya yüz yüze olmayan diğer tüm sistemlere erişim engeli koyar.

14.2.3. Müşterek Hesapların Dondurulması

Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar, malvarlığı dondurma kararına konu gerçek veya tüzel kişiler ile müştereken sahip oldukları hesapların tamamını dondurur. Dondurulan hesapların diğer hissedarları bu hesaplar üzerindeki haklarını ve bunların dayanağına ilişkin bilgi ve belgeleri MASAK'a bildirir. Hakkında malvarlığının dondurulması kararı verilen gerçek veya tüzel kişiler, müşterek hesapların diğer hissedarlarına olan borçlarını MASAK tarafından izin verilmesi halinde banka hesabı üzerinden öderler.

14.2.4. Malvarlığında Artış Meydana Gelmesi

Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar, dondurulan malvarlığında herhangi bir artış meydana gelmesi hâlinde, bu artışları da malvarlığının dondurulması hükümlerine tabi tutulmasını sağlar.

Bu nedenle, dondurulan malvarlıklarından elde edilecek faiz, kar payı, temettü ve diğer her türlü gelirlere MASAK'ın izin verdiği haller dışında erişim mümkün değildir.

14.2.5. Dondurulan Malvarlıklarına Erişim

Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlar, dondurulmasına karar verilen malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi ancak MASAK'ın vereceği izin ile kullanılabilir.

MASAK tarafından izin verilen haller dışında, malvarlığı dondurulanlar bu malvarlığının ortadan kaldırılmasına, tüketilmesine, dönüştürülmesine, transferine, devir ve temlik edilmesine veya sair tasarruflara yönelik işlemlerde bulunamaz. Bu tür işlemlerin gerçekleştirilmesini sağlanamaz ve kolaylaştırılmaz.

Fon sağlanması veya vtoplanması yasak fiiller:

MADDE 3 – (1) Aşağıda sayılan fiillerin gerçekleştirilmesi amacıyla fon sağlanması veya toplanması yasaktır:

- Bir halkı korkutmak veya sindirmek ya da bir hükümeti veya uluslararası kuruluşu herhangi bir eylemi gerçekleştirmeye veya gerçekleştirmekten kaçınmaya zorlamak amacıyla, kasten öldürme veya ağır yaralama fiilleri.
- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında terör suçu olarak kabul edilen fiiller.
- Türkiye'nin taraf olduğu;
 - Uçakların kanun dışı yollarla ele geçirilmesinin önlenmesi hakkında sözleşmede,
 - Sivil havacılığın güvenliğine karşı kanun dışı eylemlerin önlenmesine ilişkin sözleşmede,
 - Diplomasi ajanları da dahil olmak üzere uluslararası korunmaya sahip kişilere karşı işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılmasına dair sözleşmede,
 - Rehine alınmasına karşı uluslararası sözleşmede,
 - Nükleer maddelerin fiziksel korunması hakkında sözleşmede,
 - Sivil havacılığın güvenliğine karşı kanun dışı eylemlerin önlenmesine ilişkin sözleşmeye munzam, uluslararası sivil havacılığa hizmet veren havaalanlarında kanun dışı şiddet olaylarının önlenmesine ilişkin protokolde,
 - Denizde seyir güvenliğine karşı yasadışı eylemlerin önlenmesine dair sözleşmede,
 - Kıta sahanlığında bulunan sabit platformların güvenliğine karşı yasadışı eylemlerin önlenmesine dair protokolde,
 - Terörist bombalamalarının önlenmesine ilişkin uluslararası sözleşmede, yasaklanan ve suç olarak düzenlenen fiiller.

Terörizmin Finansmanı Suçu:

MADDE 4 – (1) 3 üncü madde kapsamında suç olarak düzenlenen fiillerin gerçekleştirilmesinde tümüyle veya kısmen kullanılması amacıyla veya kullanılacağı bilerek ve isteyerek belli bir fiille ilişkilendirilmeden dahi bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlayan veya toplayan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

- Birinci fıkrada sayılan fiillerin, örgütü kuran veya yöneten ya da örgüt üyesi tarafından gerçekleştirilmesi hâlinde bu kişiler hakkında örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları uyarınca verilecek ceza üçte birine kadar artırılır.
- Birinci fıkra hükmüne göre ceza verilebilmesi için fonun bir suçun işlenmesinde kullanılmış olması şartı aranmaz.
- Bu madde kapsamına giren suçların kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- Suçun bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.
- Suçun, yabancı bir devlet veya uluslararası bir kuruluş aleyhine işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturma yapılması Adalet Bakanının talebine bağlıdır.
- 3713 sayılı Kanunun soruşturmaya, kovuşturmaya ve infaza ilişkin hükümleri, bu suç bakımından da uygulanır.
- Bu suç bakımından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;
 - 133 üncü maddesinde yer alan şirket yönetimi için kayyım tayini,

- b) 135 inci maddesinde yer alan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması,
 - c) 139 uncu maddesinde yer alan gizli soruřturmacı görevlendirilmesi,
 - ) 140 inci maddesinde yer alan teknik araçlarla izleme,
- tedbirlerine ilişkin hükümler uygulanabilir. Ayrıca, 4208 sayılı Kanunda yer alan hükümlere göre kontrollü teslimat tedbirine karar verilebilir.

15. KONTROLLERİN İZLENMESİ

Finansal Gruba Bağlı Kuruluşlarda, Kanun ve Kanun kapsamında yayımlanmış yönetmelik ve tebliğler ile bu kapsamda bankanın gerçekleştirdiği faaliyetlerin politika ve prosedürlere uygun olarak yürütülüp yürütülmediği hususları Ana Finansal Kuruluşun Uyum Birimi tarafından ikinci seviye kontroller vasıtasıyla kontrol edilir. Söz konusu kontrolün dağılımı, Finansal Grubun yapısına uygun olacak şekilde dizayn edilir.